

Estonian American National Council
Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides

President
Mai-Liis Bartling

Vice President
Maia Linask

Treasurer
Aarne Elias

Secretary
Gilda Karu

Executive Board
Kristi Allpere
Leif Fritzell
Sirje Kiin
Andres Simonson
Terje Van Schaik
Ilmar Vanderer

Council Members
Anne-Reet Annunziata
Epp Annus
Marit Davey
Kristel Imeraj
Laine Kõiva Kingo
Jüri Koll
Häly Laasme-McQuilkin
Merle Liivand
Uku Meri
Mati Otsmaa
Jaak Rakfeldt
Marju Rink-Abel
Ingrid Roosild
Tiina Sepp
Alvar Soosaar
Eric Suuberg
Lisa Trei

Executive Director
Leelo Linask

**Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides (ERKÜ) kutsub esitama kandidaate
ERKÜ Henrik Visnapuu kirjandus- ja kultuuriauhinnale**

PRESSITEADE

31.12.2024

NB! Avaldamiseks 2. jaanuaril 2025, Henrik Visnapuu 135. sünniaastapäeval

ERKÜ Visnapuu auhinna laureaati kuulutatakse välja igal teisel aastal luuletaja sünniaastapäeval, 2. jaanuaril laureaadi silmapaistva teose, uurimuse või elutöö eest.

Tänavu kutsume kandidaate esitama kahele auhinnale, ühe väärrika elutöö eest ja teise silmapaistva noore autori kultuurisaavutuse eest.

Auhinna pälvib eesti või võõrkeeltes ilmunud Eesti-aineline teos kirjanduse, muusika, teatri, kunsti või ajaloolise uurimuse vallas. Auhindamisele kuuluvad nii välismaal kui Eestis viimase kahe aasta jooksul (2023-2024) ilmunud teosed, kuid eelistatud on väliseesti ja/või välisriikides ilmunud Eesti või väliseesti aineeline teos (uurimus, sündmus), mis teeb Eesti kultuuri ja/või ajalugu maailmas tuntumaks. Kandidaate võib esitada nii ühe (või mitme) teose või rahvusvaheliselt mõjuka ja pikaajalise elutöö eest.

Auhinna eesmärk on teha Eesti nõ üle ilma suuremaks, samuti tutvustada Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides kultuurilist panust eesti keele ja kultuuri säilitamisel ja arendamisel välismaal, vt www.estosite.org

Eesti isamaa- ja armastusluuletaja Henrik Visnapuu preemia asutati USAs 1952. aastal pärast Visnapuu surma, kuid see katkes 2007 korraldavate asjaosaliste lahkumise tõttu.

EANC Exec. Director * 16 Pepperidge Road * Monroe, CT 06468 * +1 (978) 397 0020 * erku@estosite.org

Founded in 1952, the Estonian American National Council, Inc. is a nationally elected body and registered 501(c)(3) nonprofit organization representing the interests of Estonian Americans in the United States and Estonia, and is dedicated to preserving and sustaining Estonian culture and heritage.

www.estosite.org

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides (ERKÜ) taastas 2020. aastal Henrik Visnapuu nimelise kirjandusauhinna laiemas tähendusega kultuuriauhinnana, mis võib hõlmata kõiki kultuurivaldkondi.

ERKÜ annab auhinda välja koos kahe Eesti partneriga, need on Eesti Kirjanike Liit <http://www.ekl.ee> ja Luunja vallavalitsus (Henrik Visnapuu kodukoht Eestis) <https://luunja.ee/>

ERKÜ rahastab nüüdsest niisiis mitte üht, vaid kaht auhinda kokku kuni **6000 USD** ulatuses. Auhindadega kaasneb originaalne kunstiteos, mis tellitakse eesti kunstnikult ja ERKÜ Visnapuu auhinna medal.

Iga koostööpartner nimetab auhinna žüriisse ühe esindaja, kelleks 2025. aastal on: ERKÜ pikaaegne (endine) president **Marju Rink-Abel** (USA, Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides), luuletaja **Jürgen Rooste** (Eesti Kirjanike Liit) ning Luunja keskkooli direktor **Toomas Liivamägi** (Luunja vald).

Kandidaatide esitamise tähtaeg on **1. aprill 2025**. Kandidaate võivad esitada nii üksikisikud kui organisatsioonid Eestis, USAs ja teistes välisriikides. Kontaktaadress kandidaatide esitamiseks on ERKÜ Visnapuu auhinnatoimkonna juhi Sirje Kiini meiliaadress sirjekii@hotmail.com

Žürii valib esitatud kandidaatide seast välja kuni kuus nominenti 1. oktoobriks 2025. Auhinna võitjad ehk laureaadid kuulutame välja 2. jaanuaril 2026. Auhind antakse laureaatile kätte koos vastava tseremooniaga 2026. aasta alguses.

ERKÜ poolt taastatud Visnapuu auhinna esimene laureaat oli 2022. aastal kirjanik **Elin Toona** ja 2024. aastal kirjandusteadlane **Tiina Kirss**.

Auhinna ajalugu ning taust

Visnapuu nimelise kirjanduspreemia väljaandmise algatas Ülemaailmne Eesti Kirjanduse Selts pärast Henrik Visnapuu surma 1951 New Yorgis. Selleks loodi 21. oktoobril 1952 Henrik Visnapuu Fond. Esimene panus Rootsist oli Henrik Visnapuu mälestusaktuse sissetulek ja tema mälestusteraamatu „Päike ja jõgi” autoritasu. 1991. aastast haldas Henrik Visnapuu Fondi arhitekt Herk Visnapuu ja tema perekond. Fondi on hallanud muu hulgas veel Andres Visnapuu, Elmar Tampõld, Tõnu Parming ja Mardi Valgemäe.

(järgneb)

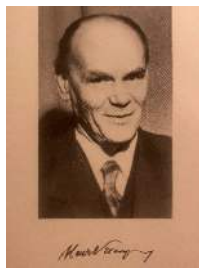

Auhinna laureaadid olid kuni 1990. aastate alguseni ainult väliseesti kirjanikud alates August Mälgust, Marie Underist, Karl Ristikivist ja lõpetades Elin Toona ning Helga Nõuga. Ainsaks erandiks oli 1983.a. antud preemia kodumaal elanud Annus Rävalale (Helmut Tarand) „Vorkuta värsside“ eest. Arved Viirlaid, Arvo Mägi ja Bernard Kangro said Visnapuu preemia korduvalt, kuid pärast Eesti taasiseseisvumist usaldati auhinna au ka Kodu-Eestisse, näiteks 1993 sai selle luuletaja Hando Runnel ja 1997 ajaloolane Mart Laar Jakob Hurda monograafia jt raamatute eest.

ERKÜL on olemas USAs elava Henrik Visnapuu järglase Andres Visnapuu nõusolek Visnapuu nimelise auhinna taastamiseks.

Henrik Visnapuu sündis 2. jaanuaril 1890 Helme kihelkonnas ja suri 3. aprillil 1951 Long Islandis, New York'is. Visnapuu oli koos Marie Underiga kirjandusrühmituse Siuru mõjukaim luuletaja, see rühmitus moderniseeris eesti kirjanduskeele ja viis eesti kirjanduse esmakordselt ajaloos Euroopa ja maailmakirjanduse tasemele.

Visnapuu sündis Luunjas, õppis Visnapuu Reola vallakoolis ja Ropka ministeeriumikoolis. 1907 sooritas Narva Gümnaasiumi juures algkooliõpetaja kutseeksami ja asus tööle vallakooli õpetajana. Tartu ülikoolis õppis Visnapuu klassikalist filoloogiat. Oli Korp! Sakala liige. 1935-1944 töötas Eesti Vabariigi Riikliku Propaganda Talituses kultuurinõunikuna.

1944. aastal põgenes nõukogude okupatsiooni eest Saksamaale, 1949 emigreerus Ameerika Ühendriikidesse, kus suri 61-aastasena. 26. juunil 2018 maeti ta ümber Tallinna Metsakalmistule.

Henrik Visnapuu oli üks viljakamaid ja mitmekülgsemaid eesti kirjanikke, tema sulest on ilmunud üle 30 teose: luulekogud, mälestused, näidendid, värssromaanid, poeemid, esseeraamatud. Kõrge riigiametnikuna kujundas ja mõjutas oluliselt Eesti Vabariigi kultuuripoliitikat 1930. aastate teisel poolel, aga ka okupatsiooniaastatel 1940-1944.

Henrik Visnapuu peamine panus eesti kirjandusse on tema kirjandusklassikaks saanud armastus- ja isamaaluule.

(Fotol: Henrik Visnapuu, ~ 1945-1951. Allikas: www.muis.ee)

(järgneb)

Estonian American National Council
Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides

Lähem info: Sirje Kiin sirjekiin@hotmail.com

USA mobiiltelefon + 1 605 270 1391

Jürgen Rooste armastatudpoeet@hotmail.com

Eesti mobiiltelefon + 372 55990675

Rohkem ERKÜst

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides (ERKÜ), asutatud 1952. a., on Ameerika eestlaste poolt valitud keskorganisatsioon ja esinduskogu, mille eesmärk on esindada Ameerika eestlaste huve, ning säilitada ja edendada eesti keelt ja kultuuri. ERKÜ on mittetulundusühinguna registreeritud 501(c)(3) organisatsioon.

Lugege lähemalt ERKÜ Visnapuu auhinnast ja teistest ERKÜ algatustest veebilehel www.estosite.org.